

ΟΠΤΑΣΙΑΙ

ὑπὸ ἸΩΑΝΝΟΥ ΤΟΥΡΓΕΝΙΕΦ.

(συνέχεια.)

ΙΔ'.

„Κύτταξε τριγύρω σου καὶ ἡσύχασε“ εἶπεν ἡ Ἑλλίς.

Ἰπήκουσα — καὶ ἀμέσως ἡ πρώτη ἐντύπωσις, τὴν ὁποίαν ἔλαβον, ἦτο τόσοσ λαμπρὰ καὶ ἐξαίσιος, ὥστε ἀνέπεμψα βαθὺν στεναγμόν. Δὲν εἰξεύρω τί με περιέβαλλεν — ἦτο ὁμίχλη, ὀπτική ἀπάτη, κυανόφαιον φῶς; Κατ' ἀρχὰς δὲν ἠδυνάμην νὰ διακρίνω τίποτε, διότι ἡ κυανὴ λάμψις ἐθάμβωνε τὰ ὄμματά μου· μετ' ὀλίγον ὁμως ὁ ὀφθαλμός μου συνείθισεν εἰς τὸ φῶς καὶ ἠδυνήθην νὰ διακρίνω ἀμυδρῶς διαγγραφόμενα ἐπὶ τοῦ ὀρίζοντος ὠραῖα δάση καὶ βουνά. Ὑποκάτω μου ἐξετείνετο λίμνη καὶ εἰς τὰ κυμάτια τῆς κατωπρίζοντο τρέμοντες οἱ ἀστέρες. Σιγὰ σιγὰ ἐφλοίσβιζε τὸ ὕδωρ εἰς τὴν ὄχθην. Εὐωδία πορτοκαλεῶν ἀνεδόθη ἐκ τῶν κάτω καὶ μετ' αὐτῆς συγχρόνως εἰσέδυσαν εἰς τὰ ὦτά μου ἰσχυροὶ καθαρώτατοι τόνοι νεανικῆς γυναικείας φωνῆς. Μαγευμένος, καταγοητευμένος ἐκ τῆς ἀρωματικῆς εὐωδίας καὶ τῶν μελωδικῶν τόνων ἔτεινον πρὸς τὰ κάτω. Κατηρχόμεθα διευθυνόμενοι πρὸς τι μεγαλοπρεπέστατον μαρμάρινον παλάτιον, τοῦ ὁποίου τὴν λευκότητα καθίστων ἐτι λαμπροτέραν αἱ περιβάλλουσαι αὐτὸ σκοτεινὰ κυπάρισσοι. Οἱ μελωδικοὶ τόνοι ἐξήρχοντο ἐκ τῶν εὐρέως ἠνεωγμένων παραθύρων. Τὰ κυμάτια τῆς λίμνης ἔκρουον ἐλαφρῶς τοὺς τοίχους τοῦ παλατίου, καὶ ἀκριβῶς ἀπέναντι, εἰς τὴν σκοτεινὴν πρασινάδα τῶν πορτοκαλεῶν καὶ τῶν δαφνῶν, περικλυζομένη ὑπὸ διακυοῦς λάμψεως, κεκαλυμμένη μὲ ἀγάλματα καὶ στοάς, μὲ ναοὺς καὶ ἄντρα, ὑφούτο ἐκ τοῦ βάθους τοῦ ὕδατος ὕψηλῃ, στρογγύλῃ νήσος.

„Isola Bella“, εἶπεν ἡ Ἑλλίς. „Il Lago Maggiore.“

Βαθὺς στεναγμός ἦτο ἡ ἀπάντησίς μου, καὶ κατηρχόμεθα ὁλονὲν πλησιέστερα εἰς τὸ ἔδαφος. Ἐπὶ μᾶλλον καὶ μᾶλλον ἰσχυρὰ καὶ καθαρώτερα ἠκούετο ἡ γυναικεία φωνή, καὶ μὲ προσεῖλκυε μὲ ἰσχυράν, ἀκαταμάχητον δύναμιν. Ἐπεθύμουν νὰ ἴδω τὸ πρόσωπον τῆς γυναικός, ἥτις ἐπλήρου τὴν νυκτερινὴν ἀτμοσφαῖραν μὲ τόσῳ μελωδικοῦς φθόγγους. Καὶ ἤδη εὐρέθημεν πρὸ τοῦ παραθύρου.

Ἐν τῷ μέσῳ ἀρχαιοπρεπῶς εὐτρεπισμένου θαλάμου, ὁμοιάζοντος μᾶλλον μὲ μουσεῖον ἀρχαιοτήτων ἢ μὲ αἰθούσαν τῶν ἡμετέρων χρόνων, περιβαλλομένου ὑπὸ ἑλληνικῶν ἀγαλμάτων, ἐτρουσκικῶν ἀγγείων, σπανίων φυτῶν καὶ πολυτίμων ὑφασμάτων, καὶ φωτιζομένου ὑπὸ τοῦ ἡπίου, διὰ κρυσταλλίνων κοίλων σφαιρῶν μετριάζομένου φωτός δύο λαμπτήρων, ἐκάθητο νεανίς τις πρὸ τοῦ κλειδοκυμβάλου, μὲ τὴν κεφαλὴν ἐλαφρῶς πρὸς τὰ ὀπίσω κεκλιμένην καὶ τοὺς ὀφθαλμοὺς ἡμικλείστους, ἄδουσα ἰταλικόν τι ᾄσμα. Ἐφαλλε καὶ ἐμεῖδία. Ἐμεῖδία — καὶ ἐκ τινος γωνίας, ἀπισθεν ῥοδοδαφνῶν ἱστάμενός τις ὑπὸ τοῦ Πραξιτέλους σμιλευθεὶς Φαῦνός, νέος καὶ νωχελής, μαλθακὸς καὶ ἡδυπαθὴς ὅπως ἐκείνη, ἐφαίνετο ἀντιπροσμειδιῶν αὐτῇ διὰ μέσου τῆς ἀραιᾶς νεφέλης τοῦ καπνοῦ, ὅστις ἀνήρχετο ἐλαφρῶς αἰωρούμενός ἐκ τινος ὀρειχαλκίνου θυμιατηρίου, κειμένου ἐπὶ ἀρχαίου τρίποδος. Ἡ ὠραία νεανίς ἦτο μόνη. Μαγευθεὶς ἐκ τῶν μελωδικῶν τόνων, ἐκ τῆς ἐξαισίου ταύτης καλλονῆς, μεθυθεὶς ἐκ τῆς ἀρωματικῆς εὐωδίας τῆς λαμπρᾶς καὶ μεγαλοπρεποῦς ταύτης νυκτός, μέχρι τοῦ βαθυτάτου μυχοῦ

τῆς ψυχῆς μου συγκινηθεὶς ἐκ τῆς θέας τῆς νεαρωτάτης, πλήρους ζωῆς καὶ θαλερότητος ταύτης μορφῆς, εἶχον παντελῶς λησμονήσῃ τὴν φίλην μου καὶ εἶχον λησμονήσῃ ὡσαύτως διὰ τίνος παραδόξου περιστάσεως καὶ κατὰ τίναν μυστηριώδη τρόπον ἠξιώθην νὰ γίνω μάρτυς τοσοῦτῳ ξένης καὶ παραδόξου σκηνῆς.

Ἦδη ἐτοιμαζόμεν νὰ πλησιάσω εἰς τὸ παράθυρον καὶ νὰ ὁμιλήσω. — Ἀλλ' αἴφνης ἐπαράχθησαν ὅλα μου τὰ μέλη ὥστε ὑπὸ σφοδροῦ ηλεκτρικοῦ κρούσματος. Ἐστρεψα τὸ βλέμμα πρὸς τὰ ὀπίσω. Τὸ πρόσωπον τῆς Ἑλλίδος, ἂν καὶ ἦτο διαφανές, ἐφαίνετο ἄγριον καὶ ἀπειλητικόν· οἱ εὐρέως ἀνεωγμένοι ὀφθαλμοὶ τῆς ἐξέφραζον σφοδρὰν ἀγανάκτησιν.

„Μακρὰν ἀπ' ἐδῶ“ ἐφώνασε μετ' ὀργῆς. Καὶ πάλιν ἤρχισα νὰ παλαίω μὲ τὴν ἀνεμοζάλην, μὲ τὸ σκοτός, μὲ τὴν σκοτοδινίαν. Οὐχὶ ἡ κραυγὴ τῶν λεγεῶνων, ἀλλὰ τὸ ἄσμα τῆς γυναικὸς ἐκείνης, ὅπερ αἴφνης διέκοψε μὲ ὕψηλόν, ὀξύτατον τόνον, ἔμενεν ἤδη ἑναυλον εἰς τὰς ἀκοάς μου.

Ἐσταματήσαμεν ἐπὶ τέλους τὴν πτήσιν μας· ἡ αὐτὴ μουσικὴ, ὁ αὐτὸς ὕψηλός τόνος ἐξηκολούθει ἀκόμη νὰ ἤχῃ εἰς τὰ ὦτά μου, ἂν καὶ ἡσθανόμην περίξ μου ὅλως διάφορον ἀτμοσφαῖραν, ὅλως διάφορον εὐωδίαν. Ψυχρὸς ἀήρ, ὡς νὰ ἤρχετο ἐκ τινος μεγάλου ποταμοῦ, ἐπνευσε πρὸς τὸ πρόσωπόν μου, φέρων τὴν ὁσμὴν ξηρῶν χόρτων, καννάβεως, καὶ καπνοῦ. Μακρόν, διαρκῆ φθόγγον διεδέχθη ἕτερος, τοῦτον τρίτος, καὶ οἱ φθόγγοι οὗτοι καθὼς καὶ ἡ ὅλη μελωδία μοὶ ἦτο γνωστή, τόσοσ γνωστή, ὥστε ἀμέσως ἐσκέφθην: „Ἐδῶ τραγουδεῖ Ρώσσοις ῥωσσικὸν ἄσμα.“ Κατὰ τὴν αὐτὴν στιγμὴν ἤρχισα νὰ διακρίνω ὅλα τὰ περίξ μου ἀντικείμενα.

ΙΕ'.

Εὐρέθημεν ὑπεράνω τῆς ὄχτης ἐνὸς μεγάλου ποταμοῦ. Λειμῶνες, τῶν ὁποίων ἡ χλόη εἶχεν ἤδη θεωρηθῇ, ἐξετείνοντο σχεδὸν ἀπέραντοι πρὸς τὰ ἀριστερά· ὑπερμεγέθεις θημωνιὰ ὑφούντο ἐπ' αὐτῶν. Πρὸς τὰ δεξιὰ ἐστίλβεν ὡς κάτοπτρον, ὡσαύτως εἰς τὸ ἀπειρον ἐκτεινομένη, ἡ ἐπιφάνεια μεγάλου, ὀρμητικοῦ ποταμοῦ.

Λέμβοι τινὲς ἠγκυροβολημένοι εἰς μικρὰν ἀπὸ τῆς ὄχτης ἀπόστασιν ἐταλαντεύοντο ὑπὸ τῶν κυμάτων· ὡς δάκτυλοι δεικνύοντες πρὸς τὸν οὐρανὸν ἐκινούνο βραδέως ἀπὸ τοῦ ἐνὸς εἰς τὸ ἕτερον μέρος οἱ μέλανες ἱστοί. Ἐπὶ ἐνὸς τῶν πλοιαρίων τούτων (ἐπὶ τοῦ αὐτοῦ πλοιαρίου, ὅπου ἐν ἠκούετο προσερχόμενον τὸ ἄσμα) ἐκαίετο πῦρ, τοῦ ὁποίου ἡ ἀνταύγεια κατωπρίζετο ἐντὸς τοῦ ὕδατος εἰς μακράς, ἐρυθράς, τρεμούσας λωρίδας. Ἐφαίνοντο καὶ ἄλλα ἐπὶ τοῦ ποταμοῦ καὶ ἐπὶ τῶν λειμῶνων πυρά, ἀλλ' ἐκ μόνῃς τῆς θέας δὲν ἠδυνάμην νὰ συμπεράνω ἂν ἦσαν πλησίον ἡμῶν ἢ πολὺ ἀφ' ἡμῶν ἀπομακρυσμένα. Ἄλλοτε ἀνέπεμπον γλωσσοειδεῖς φλόγαι, ἄλλοτε ὁμοιάζον πρὸς ἐτοιμοσβέστους σπιθίθρας. Ἀπειράριθμοι γρύλλοι ἐτερέτιζον ἀκαταπαύστως ἐν τῇ χλόῃ καὶ ὁ θόρυβος, τὸν ὅποιον ἐπροξένουν, δὲν ὑπελείπετο πολὺ ἐκείνου, τὸν ὅποιον ἔκαμνον οἱ βάτραχοι εἰς τὰ ποντινικὰ ἔλη. Ὁ οὐρανὸς ἦτο ἀνέφελος μὲν, ἀλλὰ σκοτεινός, καὶ ἀπὸ καιροῦ εἰς καιρὸν διύπταντο ὑπ' αὐτὸν ἀλλόκοτα πτηνὰ μὲ παραδόξους κρωγμούς.

ΤΟ ΜΝΗΜΕΙΟΝ ΤΗΣ ΝΙΚΗΣ ΕΝ ΛΕΙΨΙΑ.

„Εἴμεθα ἐν Ῥωσσίᾳ“ ἠρώτησα τὴν Ἑλλιν.

„Αὐτὸς εἶνε ὁ Βόλγα“ μοὶ ἀπεκρίθη.

Ἰπτάμεθα κατὰ τὸ μῆκος τῆς ὄχθης.

„Διατὶ μὲ ἀπήγαγες τόσον ταχέως ἐκ τῆς λαμπρᾶς ἐκείνης χώρας“ ἠρώτησα. „Τί σοι ἀπήρσεν ἐκεῖ; Ἡ μήπως ἡ νεῆνις ἐκείνη διήγειρε τὴν ζηλοτυπίαν σου;“

Τῆς Ἑλλιδος τὰ χεῖλη ἤρχισαν νὰ τρέμωσι, πάλιν οἱ ὀφθαλμοὶ τῆς ἤστραψαν ἀπειλητικῶς — ἀλλὰ σχεδὸν ἐν τῇ αὐτῇ στιγμή τὸ πρόσωπόν τῆς προσέλαβεν αὖθις τὴν συνηθὴ αὐτῷ ἔκφρασιν ἀτενοῦς ἀκινήσιας.

„Ἐπεθύμουν νὰ ἐπιστρέψω εἰς τὸν οἶκόν μου“ τῇ εἶπον.

„Μὴ ἀκόμη — περίμενε εἰσέτι“ μοὶ ἀπήντησεν ἡ Ἑλλιν.

„Ἡ νύξ αὕτη εἶνε μεγάλη νύξ. Δὲν ἐπανερχεται τόσον ταχέως — καὶ δύνασαι νὰ γείνης αὐτόπτης μάρτυς — περίμενε ἀκόμη —“

Ἦδη ἱπτάμεθα πλαγίως ὑπεράνω τοῦ Βόλγα, εἰς μικρὸν ἀπὸ τοῦ ὕδατος ὕψος, μὲ μικράς, διαλειπούσας κινήσεις, ὅπως αἱ χελιδόνες συνήθως ἱπτανται πρὸ τῆς ἐκρήξεως καταιγίδος. Μεγάλα κύματα ἐπατάγουν ὑπὸ τοὺς πόδας ἡμῶν· σφοδρὸς, δριμύτατος ἄνεμος ἐμάστιζε τὸ πρόσωπόν μου μὲ τὰς ψυχράς, παγετώδεις τῶν πτερυγῶν του ριπὰς. Μετ' ὀλίγον ἐβλέπομεν διὰ μέσου τοῦ σκιοφωτοῦ τὴν δεξιὰν ὄχθην βαθμηδὸν αὐξανομένην, λόφους ὑψουμένους, ἀποκρήμυνους κλιτύας μετὰ βαθειῶν χαραδρῶν πρὸ τῶν ὀμμάτων ἡμῶν παρυσιαζομένους. Ἦδη ἐπλησιάζαμεν πρὸς αὐτάς ἐγγύτατα.

„Φώναξε: Σαρὶν Νακίτσχου*“ ἐψιθύρισεν ἡ Ἑλλιν.

Ἀκόμη δὲν εἶχον ἐντελῶς συνέλθῃ ἐκ τοῦ φόβου, τὸν ὁποῖον μοὶ προὔξεν ἡ θεὰ τῶν Ῥωμαϊκῶν λεγεῶνων, ἐκ τὸς δὲ τούτου ἡμῖν καταπεπονημένος καὶ βαθεῖα θλίψις καὶ βαρυθυμία ἐπλήρουν τὴν καρδίαν μου — δὲν ἤθελον λοιπὸν νὰ προσφέρω τὰς ἀπαισίους λέξεις, διότι ἡμῖν ἐκ τῶν προτέρων πεπεισμένοι, ὅτι ἡ συνέπεια θὰ ἦτο φοβερόν τι καὶ φορικῶδες. Ἀλλὰ παρὰ τὴν θέλησίν μου ἠνοιχθήσαν τὰ χεῖλη μου, καὶ ἀκουσίως ἐφώνησα μὲ ἀσθενῆ καὶ τρέμουσαν φωνήν: „Σαρὶν Νακίτσχου!“

ΙΣΤ'.

Κατ' ἀρχὰς ἔμειναν τὰ πάντα σιωπηλὰ καὶ ἥρεμα, ὅπως συνέβη καὶ παρὰ τῷ Ῥωμαϊκῷ ἐρείπιῳ. Κατόπιν ὅμως ἀντήχησεν εἰς τὰ ὦτά μου δυνατὸς, ἄγριος γέλως, ὅπως συνειθίζουσαν νὰ γελῶσιν οἱ Βουρλάκοι, οἱ ἐπὶ τῶν πλοίων ἐργάται ἐν τῷ Βόλγα — ἐπειτα ἤκουσα στεναγμούς, τὸν πάταγον βαρέος σώματος πεσόντος εἰς τὸ ὕδωρ καὶ ἀγωνιζομένου κατὰ τῶν κυμάτων. Ἐκύτταξα περίξ μου· οὐδαμοῦ ἡδυνήθην νὰ διακρίνω τινὰ — αἴφνης ὅμως αἱ φωναὶ ἐκείναι ἀντήχησαν ἐκ τῆς ὄχθης καὶ ἀμέσως ἡγέρθη πανταχόθεν διὰ μιᾶς φοβερύτατος θόρυβος. Ἦτο κυκλὸν φῶς, ἤχων καὶ φιδόγγων, διαρηγνυόντων τὰ ὦτά μου! Κραυγαί, συριγμοί, ὀλολυγμοί, λοιδορίαι, βλασφημίαι, κλαυθμοί, αἴφνης ἰσχυρὸς, ὅλους τοὺς ἄλλους ἤχους ὑπερνικῶν γέλως, εἴτα πάταγος ἐρετμῶν καὶ πελέκεων, κριγμὸς συντριβομένων θυρῶν, κιστῶν, καὶ κιβωτίων, τριγμὸς σχοινίων καὶ ἱστίων, κρότος τροχῶν, δοῦπος ποδοκυπόωντων ἵππων, κρούσεις σημάτων, κλαγγὴ ὀπλῶν καὶ ἀλύσεων, τρισμὸς σπινθηροβολούντων πυρῶν, ἄσματα μεθυσμένων, ἐξορκισμοί, ὀδυρμοί, οἰμωγαί, ἀπελπιστικαὶ ἱκεσίαι, προσταγαί, ψυχορραγίαι — καὶ πάλιν συριγμοί — ποδοκρουσίαι καὶ ποδοκροτήσεις ἀνθρώπων ὀρχου-

*) Αἱ λέξεις αὗται, ἐκ τῆς ταταρικῆς προερχόμεναι, ἀπετέλουν τὸ σύνθημα διὰ τὴν εἰς τὰ ὅπλα κλῆσιν τῶν ἀρχαίων πειρατῶν ἐν τῷ Βόλγα, ἐσάκις προσέβαλλον πλοῖόν τι.

μένων — „Σκότωσέ τον! κρέμασέ τον! Ὑτον ποταμό! Ὑτὴ φωτιά! ἐμπρός! ἐμπρός! κανένα ἔλεος!“

Τὰς φωνὰς ταύτας διέκρινον εὐκρινῶς, ἤκουον μάλιστα καὶ τὸ ἄσθμα τῶν πνευστιώντων ἕνεκα τῆς ταχείας πορείας — καὶ ἐν τούτοις, ἐφ' ὅσον ἐξικνεῖτο ἡ ὄψις μου, οὐδένα ἄνθρωπον ἡδυνάμην νὰ διακρίνω· οὐδ' ἡ ἐλαχίστη μεταβολὴ ἔλαβε χώραν εἰς τὰ περὶ χώρα τοῦ ποταμοῦ. Μυστηριώδη καὶ σκοτεινὰ ἐκυλίνοντο τὰ κύματα τοῦ ῥέματος· τὸ μέρος τοῦτο ἐφάνετο ἐρημότερον καὶ ἀγριώτερον τῶν ἄλλων μερῶν τῆς ὄχθης.

Ἐστράφην πρὸς τὴν Ἑλλιν, ἀλλ' αὕτη ἔθηκε τὸν δάκτυλον ἐπὶ τῶν χειλέων τῆς.

„Ὁ Στέφανος Τιμόθεϊτς! Ὁ Στέφανος Τιμόθεϊτς ἐρχεται!“*) ἀντήχησεν αἴφνης πανταχόθεν. „Ζήτω ὁ πατέρας μας, ὁ ἀρχηγός μας, ὁ εὐεργέτης μας!“

Δὲν ἡδυνάμην εἰσέτι νὰ διακρίνω ἀκριβῶς τίποτε, αἴφνης ὅμως μοὶ ἐφάνη ὡς νὰ ἤρχετο κατ' ἐπάνω μου γιγαντιαῖον σῶμα καὶ ὡς νὰ ἐφώναζέ τις μὲ βροντώδη φωνήν: „ποῦ εἶσαι, σκυλί; βάλετε ὀλοῦθε φωτιά! πάρτε τὰ τσεκούρια καὶ ὀμπρός! Κοπανίστετέ τους . . .“

Ἐκ τῆς θερμότητος ἐνόησα, ὅτι πλησίον μου εἶχεν ἀναφθῇ πῦρ· ἀηδὴς καὶ πνιγνὰ ὁσμὴ καπνοῦ ἤρχετο εἰς τὸ πρόσωπόν μου καὶ συγχρόνως ἡσθάνθημι ὅτι ἐρράντισε τὰς χεῖράς μου καὶ τὸ πρόσωπον θερμὸν τι ὑγρὸν, ἴσως αἷμα. Ἄγριος ὠρυγμὸς καὶ γέλως ἀντήχησεν ἐκ τῶν πέριξ —

Ἀπώλεσα τὰς αἰσθήσεις, καὶ ὅτε πάλιν συνῆλθον εἰς ἑμαυτόν, εἶδον ὅτι ἱπτάμεθα μόνοι, ἡ Ἑλλιν καὶ ἐγώ, παρὰ τὰ ἄκρα τοῦ γνωστοῦ μοὶ δάσους καὶ ὅτι εὐρισκόμεθα πλησίον τῆς παλαιᾶς δρυός.

„Βλέπεις τὴν ἀτραπὸν ἐκείνην;“ εἶπεν ἡ Ἑλλιν. „Βλέπεις αὐτὴν ἐκεῖ κάτω, ὅπου φωτίζεται ὑπὸ τῆς σελήνης καὶ ὅπου αἱ δύο σημῶνται ἔχουσι κρεμαμένους τοὺς κλάδους των; Θέλεις νὰ ὑπάγωμεν ἐκεῖ;“

Ἦμῖν τόσον ἄτονος καὶ ἐξηντλημένος ὥστε δὲν ἡδυνήθην ἄλλο ν' ἀποκριθῶ εἰ μὴ: „Εἰς τὴν οἰκίαν μου!“

„Εἶσαι εἰς τὴν οἰκίαν σου“ ἀπήντησεν ἡ Ἑλλιν.

Πράγματι εὐρισκόμεν πρὸ τῆς θύρας τῆς οἰκίας μου — καὶ μάλιστα μόνος. Ἡ Ἑλλιν εἶχεν ἀφανισθῇ. Ὁ κύων μου, ὅστις ἔμεινεν ἐν τῇ αὐλῇ, μὲ ἐπλησίασε, μὲ παρετήρησε πλήρης δυσπιστίας καὶ ὑποψίας καὶ εἴτα ἀπεμακρύνθη δραμαῖος καὶ ὀλολύζων. Μετὰ μεγάλῃς δυσκολίας κατῴρθωσα νὰ φθάσω συρόμενος μέχρι τῆς κλίνης μου, καὶ πρὶν ἢ ἐκδυθῶ, ἡμῖν ἀποκοιμημένος.

ΙΖ'.

Ὀλόκληρον τὴν ἐπομένην πρωτὴν μέχρι τῆς μεσημβρίας εἶχον κεφαλαλγίαν καὶ δὲν ἡδυνάμην νὰ κινηθῶ ἐκ τοῦ καμάτου. Ἀλλὰ περὶ τῆς σωματικῆς μου παθήσεως οὐδόλως ἐφρόντιζον, οὔτε κἂν προσεῖχον εἰς αὐτήν. Ἡσθάνομην δυσἀρέσκειαν καὶ μετενόουν δι' ὅσα ἐπραξα· ἡμῖν ὀργισμένος ἐναντίον τοῦ ἑαυτοῦ μου, ἡμῖν ὅλως διόλου δυσηρεστημένος μὲ τὸν ἑαυτόν μου.

„Δεῖλέ! δεῖλέ!“ ἔλεγον ἀκαταπαύστως πρὸς ἑμαυτόν.

„Ναί, ἡ Ἑλλιν ἔχει δίκαιον. Διατὶ νὰ δευλιάσω; Διατὶ νὰ μὴ ἐπωφεληθῶ ἐκ τῆς εὐκαιρίας. Ἐνῶ εἰμποροῦσα νὰ ἴδω αὐτὸν τὸν Καίσαρα, ἐλιποθύμησα ἐκ τοῦ φόβου — ἐφώ-

*) Ὁ Στέφανος εἶτε Στένκα Τιμόφειτς Ρασὶν ἦτο κατ' ἀρχὰς διαβόητος πειρατὴς ἐν τῷ Βόλγα καὶ ἐν τῇ Κασπίᾳ θαλάσσῃ, ἀκολούθως ἐγένετο ἀρχηγὸς καλῶς διοργανωθείσης ἐπαναστάσεως τῶν δούλων καὶ ἐδῆωσε περὶ τὰ μέσα τοῦ 17ου αἰῶνος πολλὰς ἐπαρχίας τῆς μεσημβρινῆς Ῥωσσίας.

νάξα, ἔφυγον, ὡς μικρὸν παιδίον. Μὲ τὸν Στέφανον ῥασὶν ἦτο διάφορον τὸ πρᾶγμα — ὡς εὐγενὲς καὶ κτηματίας ἡδονάμην βεβαίως — ἀλλὰ ἦτο καὶ ἐδῶ ἀνάγκη νὰ τρομάξω; ὦ δειλέ! δειλέ!“

„Ἡ μήπως ὅλα, ὅσα εἶδον, τὰ εἶδον ἐν ὄνειρῳ;“ ἠρώτησα ἐμαυτὸν ἐπὶ τέλους. Ἐφώναξα τὴν ὑπηρετρίαν μου.

„Μάρθα! Μήπως θυμᾶσαι, τί ὥρα ἐπλάγιασα χθὲς τὸ βράδυ;“

„Μπα, ἀφέντη μου! Καὶ ποῖος μπορεῖ νὰ πῇ τί ὥρα ἦτανε; πιστεύω πῶς ἦτονε λιγάκι ἄργα. Ὅταν ἐβράδυνασε, ἐβγήκες ἀπὸ τὸ σπῖτι, καὶ ὕστερ' ἀπὸ τὰ μεσάνυχτα ἄκουσα δυνατὰ πατήματα ὅσῃν κάμαρά σου. Θὰ ἦτανε κοντὰ τα ξημερώματα — βέβαια, βέβαια, γιατί ἔπειτ' ἀπὸ λιγάκι ἐξημέρωσε. Τόσες πολλὰς φροντίδες ἔχεις, ὅπου δὲν μπορεῖς νὰ κοιμηθῇς;“

„Ἔτσι!“ ἐσκέφθην κατ' ἐμαυτόν. „Περὶ τοῦ ὅτι πραγματικῶς ἐπιχειρῶ τὰς νυκτερινὰς αὐτὰς ἐκδρομὰς, δὲν ὑπάρχει πλέον καμμία ἀμφιβολία. Πῶς σοῦ φαίνεται ἡ ὄψις μου σήμερα, Μάρθα;“ προσέθηκα μεγαλοφώνως.

„Ἡ ὄψις σου — ἔλα νὰ σὲ ἰδῶ καλὰ. Ἔτσι! Τὰ μάγουλά σου εἶναι λιγάκι ὑπαρσμένα μέσα — καὶ εἶσαι πολὺ ἀχνός, ἀφεντάκη μου. Οὔτε μιὰ σταλαγματιὰ αἷμα δὲν ἔχεις ὅστ' ὁ πρόσωπό σου.“

Περιῆλθον εἰς μικρὰν τινα ἀμηχανίαν, καὶ ἀπέπεμψα τὴν Μάρθαν.

„Θὰ ἀποθάνω ἢ θὰ τρελλαθῶ μὲ αὐτὴν τὴν ὑπόθεσιν“ εἶπον κατ' ἐμαυτόν, καθεζόμενος πλησίον τοῦ παραθύρου.

„Τὸ πρᾶγμα εἶναι ἐπικίνδυνον — καὶ πρέπει νὰ λάβῃ πέρας. Καὶ τώρα ἀρχίζει ἀκόμη καὶ ἡ καρδιά μου νὰ πάλλῃ μὲ τόσῳ παράδοξον τρόπον. Ὅταν πετῶ, μοῦ φαίνεται πάντοτε ὡς νὰ βυζάνῃ κανεὶς τὴν καρδίαν μου καὶ ὡς νὰ ῥέῃ κατὶ τι ἐξ αὐτῆς, ὅπως τὴν ἀνοίξιν ὁ χυμὸς τῶν νεαρῶν δένδρων ἐκρέει ἐκ τοῦ κορμοῦ των, ὅταν ἐμπηγνύωμεν εἰς αὐτὸν τὸν πέλεκυν. Ὅλα αὐτὰ εἶναι κακὰ προμηνύματα. Καὶ ἔπειτα — ἡ Ἑλλίς; Παίξει μαζὶ μου, ὅπως ἡ γάτα μὲ τὸ ποντίκι. Καὶ ὅμως δὲν φαίνεται νὰ ἔχῃ τίποτε κακὸν εἰς τὸν νοῦν της. Ἀκόμη μίαν φοράν, μίαν τελευταίαν φοράν θὰ παραδοθῶ εἰς αὐτήν, ἀκόμη μίαν φοράν θὰ τὴν παρατηρήσω, καὶ ἔπειτα — ἀν' ὅμως ἐκμυζήσῃ τὸ αἷμά μου; φρίκη! Καὶ ἔπειτα ἡ τρομερὰ ἐκείνη ταχύτης τῆς πτήσεως πρέπει νὰ ἦνε πολὺ βλαβερὰ εἰς τὴν υἱείαν μου. Λέγουν μάλιστα ὅτι εἰς τὴν Ἀγγλίαν ἀπαγορεύεται εἰς τοὺς σιδηροδρόμους νὰ διανύωσι περισσότερον τῶν ἑκατὸν εἴκοσι χιλιόμετρων τὴν ὥραν.“

Ἐσκεπτόμην καὶ ἐξήταζον τὸ πρᾶγμα ὑπὸ πάσας τὰς ἐπὶψεις — ἀλλ' ὅτε ἔφθασεν ἡ δεκάτη ὥρα τῆς νυκτός, ἱστάμην ἐκ νέου πρὸ τῆς παλαιᾶς δρυός.

III.

Ἡ νύξ ἦτο δυσάρεστος, σκοτεινὴ καὶ ψυχρά· ὁ αἶθρ ἦτο ὑγρὸς. Πρὸς μεγάλην μου ἐκπληξιν, οὐδένα συνήντησα πλησίον τῆς δρυός. Ἐτριγύρισα πολλάκις αὐτήν, ἐπορεύθην μέχρι τοῦ δάσους, ἐπέστρεψα ὀπίσω εἰς τὴν δρὺν, προσεπάθουν νὰ διασχίσω τὸ νυκτερινὸν σκότος διὰ τῶν βλεμμάτων μου — ἀλλ' οὐδεὶς ἐφάνη! Περιέμεινα πάλιν ἐπὶ τινα χρόνον, ἐκάλεσα πολλάκις τὴν Ἑλλιν φωνάζων τὸ ὄνομά της δυνατὰ, ὅλον ἐν δυνατώτερα — ἀλλ' εἰς μάτην. Τὴν ἔλλειψιν της ἡσθάνθην μετὰ βαθυτάτης θλίψεως. Πᾶσαι αἱ φροντίδες ἐκεῖναι καὶ μέριμναι, αἵτινες ἀπησχόλησαν τὸ

πνεῦμά μου καθ' ὅλην τὴν ἡμέραν, ἠφανίσθησαν. Δὲν ἡδονάμην νὰ ἐξοικειωθῶ εἰς τὴν ἰδέαν, ὅτι ἐμελλον νὸ μὴ ἐπαινίδω πλέον τὴν Ἑλλιν.

„Ἑλλίς! Ἑλλίς! ἔλθε τέλος πάντων. Δὲν θὰ ἔλθῃς λοιπόν;“ ἐφώναξα ἔτι ἄπαξ, διὰ τελευταίαν φοράν.

Εἷς κόραξ, τὸν ὅποιον ἴσως διατάραξα ἐν τῷ ὕπνῳ του, ἤρχισεν ἐξαίφνης νὰ πτερυγίζῃ ἐπὶ τῆς κορυφῆς ἐνὸς ἐκεῖ πλησίον εὐρίσκομένου δένδρου· ἐτίνασσε τὰς πτέρυγας του, ὡς νὰ εἶχε περιπλεχθῇ εἰς τοὺς κλώνας καὶ κλάδους — ἡ Ἑλλίς ὅμως οὐδαμοῦ εἰσέτι ἐφαίνετο. Κατήφης καὶ σκυθρωπὸς ἐτράπην τὴν εἰς τὴν οἰκίαν μου ἄγουσαν ὁδόν. Διέκρινον ἤδη ἐνώπιόν μου τὰς μελανὰς λόχμας τῶν ἱτεῶν ἐπὶ τοῦ προχώματος τῆς λίμνης καὶ ἔβλεπον διὰ μέσου τῶν φύλλων μιᾶς μελέας τὸ λαμπυρίζον φῶς τοῦ παραθύρου μου. Ἐλαμπύριζε καὶ ἔπειτα ἀμέσως ἐχάθη, ὡς νὰ ἦτο ὁ ὀφθαλμὸς ἐνὸς ἀνθρώπου, ὅστις ἐκρύβῃ ἐκεῖ ὀπίσω, διὰ νὰ μὲ παραμονεύσῃ. Αἶφνης ἤκουσα ὀπισθέν μου ἐλαφρὸν θόρυβον, ὡς νὰ ἔρροίξει τι διὰ τοῦ ἀέρος, καὶ ἀμέσως συνεληφθῇ ἐκ τῶν ὀπισθεν καὶ ἀνηρπάσθην — οὕτω περίπου ὁρμᾷ ὁ ἱεράξ ἐπὶ τοῦ μικροῦ πτηνοῦ, τὸ ὅποιον ἐξέλεξεν ὡς βοράν του. Ἦτο ἡ Ἑλλίς ἥτις ἦλθε πετώσα. Ἠσθάνθην τὴν ἐπαφὴν τῆς παρειᾶς της ἐπὶ τῆς ἰδικῆς μου, καὶ ὁ βραχίον αὐτῆς μὲ περιέσφιγγεν ὡς στενὸς δακτύλιος. Ὡμίλει πρὸς με σιγαλά, καὶ ὁ ψιθυρισμὸς της εἰσέδυσεν εἰς τὸ οὖς μου ὡς ψυχρὸν ῥεῦμα ἀέρος. „Ἐδῶ εἶμαι!“ μοὶ ἔλεγεν. Φόβος καὶ χαρὰ μὲ κατέλαβον συγχρόνως. Ἐφερόμεθα ἤδη μετέωροι εἰς μέτριον ὕψος ὑπεράνω τῆς γῆς.

„Δὲν ἠθέλες νὰ ἔλθῃς σήμερον;“ ἠρώτησα αὐτήν.

„Μὲ ἀποζητήσες; Μὲ ἀγαπᾷς λοιπόν; ὦ, τότε λοιπόν εἶσαι ἰδικός μου!“

Αἱ τελευταῖαι αὗται λέξεις μὲ ἐνέβαλον εἰς ἀμηχανίαν. Δὲν ἤξευρα τί νὰ ἀποκριθῶ.

„Ἔως τώρα δὲν μὲ ἄφησαν νὰ ἔλθω. Μὲ ἐφύλαττον“, ἐξηκολούθησεν ἡ Ἑλλίς.

„Πόσος σὲ ἐμπόδισε νὰ ἔλθῃς;“

„Ποῦ θέλεις νὰ ταξιδεύσωμεν σήμερον;“ μὲ ἠρώτησε μὴ ἀπαντῶσα εἰς τὴν ἐρώτησίν μου, κατὰ τὴν συνήθειάν της.

„Φέρε με εἰς Ἰταλίαν — εἰς τὴν ὄχθην τῆς λίμνης — ἐνθυμεῖσαι βεβαίως —“

Ἡ Ἑλλίς ἔσεισε τὴν κεφαλὴν ὡς σημεῖον ἀποποιήσεως. Τώρα μόλις κατὰ πρώτην φοράν παρετήρησα, ὅτι τὸ πρόσωπόν της δὲν ἦτο πλέον διαφανές. Τὸ μέχρι τοῦδε ὡς τὸ γάλα λευκὸν τοῦ προσώπου της χρῶμα εἶχε προσλάβῃ ὑπερυθρόν τινα ἀπόχρωσιν. Παρετήρησα αὐτὴν ἀτενῶς εἰς τοὺς ὀφθαλμούς, καὶ ἀνέκφραστον τι συναίσθημα φόβου καὶ ἀνησυχίας κατέλαβε τὴν ψυχὴν μου· εἰς τοὺς ὀφθαλμούς τούτους ἐφαίνετο μία κίνησις — ἦτο ἡ βραδεῖα, ἀκατάπαυστος κίνησις, τὴν ὁποίαν παρατηροῦμεν εἰς τὸν ὄφιν, ὅστις μετὰ μακροχρόνιον ἀπονάρκωσιν ὑπὸ τὰς ζωογόνους τοῦ ἡλίου ἀκτῖνας εἰς νέαν ζωὴν ἀφυπνίζεται.

„Ἑλλίς!“ ἀνέκραξα. „Ποία εἶσαι; Εἰπέ μοι ἐπὶ τέλους. Σὲ καθικετεύω.“

Ἡ Ἑλλίς ἀνύψωσε σπασμωδικῶς τοὺς ὤμους.

Τοῦτο μ' ἐδυσχερύνετο καὶ ἠθέλησα νὰ ὑποδείξω αὐτῇ τὴν δυσχερεσίαν μου. Αἶφνης μοὶ ἐπῆλθεν ἡ σκέψις νὰ μεταφερθῶ ὑπ' αὐτῆς εἰς Παρίσιον. „Ἐκεῖ“, εἶπον κατ' ἐμαυτόν. „Ἐκεῖ θὰ σοὶ δώσω ἀφθόνους ἀφορμὰς πρὸς ζηλοτυπίαν. Ἑλλίς“, εἶπον αὐτῇ μεγαλοφώνως, „δὲν φοβεῖσαι τὰς μεγαλουπόλεις, παραδείγματός χάριν τοὺς Παρίσιους;“

„Ὀχι.“

„Όχι. Καὶ δὲν ἀποφεύγεις οὐτε ἐκεῖνα τὰ μέρη, ὅπου ὑπάρχει πολὺ φῶς — ὅπως εἰς τοὺς δημοσίους περιπάτους —“

„Ἀλλ' αὐτὸ δὲν εἶναι τὸ φῶς τῆς ἡμέρας.“

„Πολὺ καλὰ. Τότε λοιπὸν φέρε με εἰς τὸ Boulevard des Italiens.“

Ἡ Ἑλλὶς ἐκάλυψε τὴν κεφαλὴν μου μὲ τὸ ἄκρον τῆς μακρᾶς χειρὶδος, ἣτις ἐκρέματο πρὸς τὰ κάτω ἀπὸ τοῦ ὤμου τῆς. Ἀμέσως μὲ περιέκλυψε ἰδιάζων τις ὑπόλευκος ἀτμός καὶ ἐνόμιζον ὅτι ἀναπνέω τὴν ναρκωτικὴν ὁσμὴν τοῦ μήκωνος. Τὰ πάντα ἠφανίσθησαν κύκλῳ μου — σκότος, παντελὴς ἡρεμία ἐπεκράτει· ἀπώλεσα σχεδὸν πᾶσαν αἰσθησίν. Μόλις ἠσθάνομην εἰσέτι ὅτι ἔζων καὶ ὁ περιορισμὸς οὗτος τῆς αἰσθησέως μου δὲν μοὶ ἦτο οὔτε κἀν δυσάρεστος.

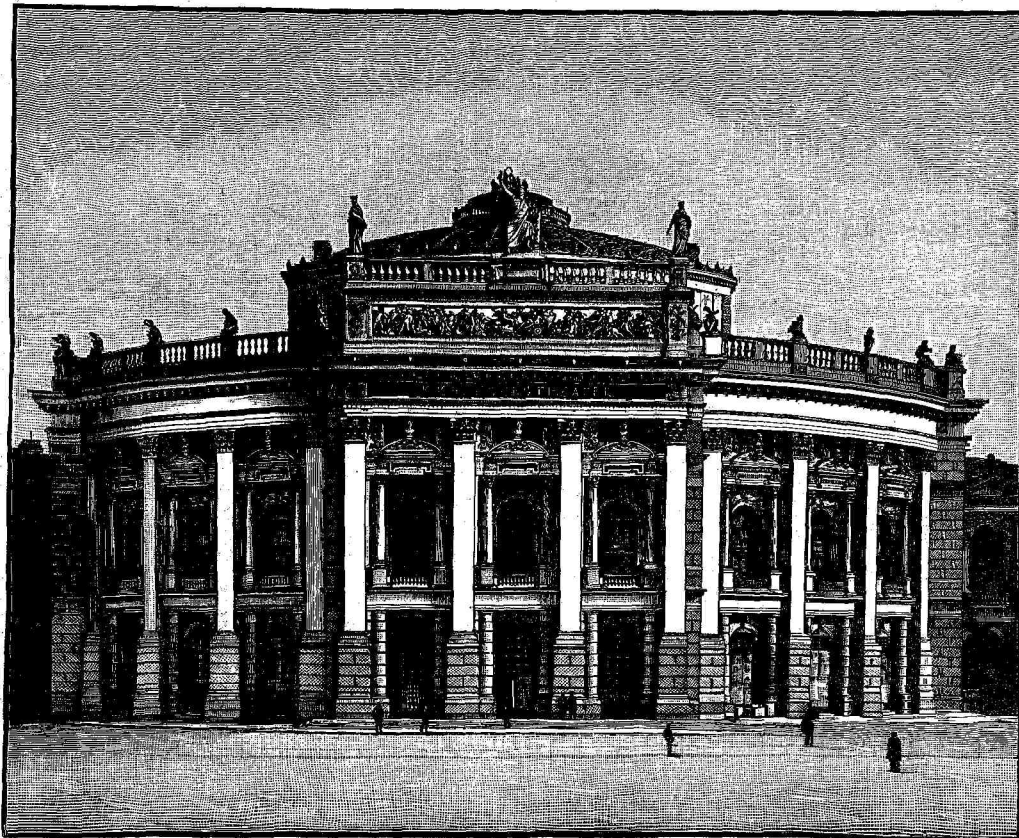
Αἰφνης ὁ ἀτμός ἐγένετο ἄφαντος. Ἡ Ἑλλὶς ἀφῆρεσε τὴν χειρίδα τῆς ἀπὸ τῆς κεφαλῆς μου — καὶ ὑποκάτω μου εἶδον ἄπειρον πλῆθος μεγάλων οἰκοδομημάτων — διαυγῆς λάμπεις, κίνησις καὶ θόρυβος ἀνῆρχοντο πρὸς με. Ἡμεθα εἰς Παρίσιους.

ΙΘ'.

Εἶχον ἐπισκεφθῆ πρότερόν ποτε τοὺς Παρίσιους, καὶ διὰ τοῦτο

ἀνεγνώρισα ἀμέσως τὸ μέρος, εἰς τὸ ὁποῖον μὲ ἔφερον ἡ Ἑλλὶς. Ἦτο ὁ κήπος des Tuileries μὲ τὰς παλαιὰς καστάνεας του, τὰς σιδηρᾶς του κιγκλίδας, τὰς ὀχυρωτικὰς τάφρους του καὶ μὲ τοὺς ὑπὸ πολλὰς ἐπόψεις ὁμοίους τοῖς ζώοις ζουάβους, οἵτινες ἐφρούρουν. Διέβημεν ἔμπροσθεν τοῦ παλατιοῦ, παρὰ τὴν ἐκκλησίαν τοῦ Ἁγίου Rochus, ἐπὶ τῶν βαθμίδων τῆς ὁποίας ὁ πρῶτος Ναπολέων κατὰ πρώτην φορὰν ἔχυσε γαλλικὸν αἷμα, καὶ ἐφθάσαμεν πρὸς τὸ Boulevard des Italiens, ὅπου ὁ ἀνεψιός, ὁ τρίτος Ναπολέων, ἐμνήθη τὸ παράδειγμα τοῦ θείου του. Μέγα πλῆθος ἀνθρώπων, νεαροὶ καὶ γηραλέοι ματαιόσχολοι τριοδῖται, κύριοι καὶ κυρίαι ἐν κομφοτάταις στολαῖς συνωστιζόντο ἐπὶ τῶν πεζοδρομίων. Πολυτελέστατα καὶ μεγαλοπρεπῶς ἠντρεπισμένα ξενοδοχεῖα καὶ καφενεῖα ἔλαμπον ἀπαστράπτοντα ἀπλετον φῶς λύχνων καὶ κηρίων. Λεωφορεῖα, ἄμαξαι, ὀχήματα παντὸς

εἶδους ἔτρεχον ἐν ταῖς ὁδοῖς. Ὅπου δὴποτε καὶ ἂν ἔστρεφον τὸ βλέμμα — πανταχοῦ ζῶη, πανταχοῦ φῶς καὶ λάμπεις. Καὶ ἐν τούτοις — παράδοξον — οὐδεμίαν ἠσθάνομην ἐπιθυμίαν νὰ ἐγκαταλίπω τὸ καθαρὸν καὶ αἰθέριον ὕψος μου καὶ νὰ πλησιάσω εἰς τὴν ἀνθρωπίνην ταύτην μυρμηκίαν. Μοὶ ἐφαίνετο ὡς νὰ ἀνῆρχετο πρὸς με ἐρυθρός τις, θερμός, βαρὺς καὶ δυσώδης ἀτμός ἐκ τοῦ συμπεπυκνωμένου ἐκείνου πλῆθους. Ἐδίσταζον, δὲν εἴξευρον τί νὰ ἀποφασίσω. Αἰφνης εἰσέδυσεν εἰς τὸ οὖς μου διαπεραστικὴ καὶ ξηρά, ὡς νὰ συνεκρούοντο σιδηραὶ βράβδοι πρὸς ἀλλήλας, ἡ φωνὴ φαυλοβίου γυναικῶν τῶν τριοδῶν. Ἡ φωνὴ αὕτη προσέβαλλε καὶ ἐκέντει τὸ οὖς μου, ὡς τὸ κέντρον φαρμακεροῦ ζωῦφλου. Ἀμέσως διέκρινα ἔμπροσθέν μου ἀτενές, ἰσχνόν, ὁστῶδες Παρισιανὸν πρόσωπον, μὲ λευκὸν καὶ ἐρυθρὸν χρῶμα ἐψιμυθιωμένον, μὲ ἀσελγῆ βλέμματα, μὲ ἀχμηρὰν κόμην, μὲ γαμφοὺς ὄνυχας καὶ μὲ ἄμορφον κρινολῖνον. Ἀκολούθως εἶδον ἐνώπιόν μου ἓνα ἐκ τῶν ἀγαπητῶν συμπατριωτῶν μου, κτηματίαν νεωστὶ ἀφικόμενον εἰς Παρίσιους, ὅστις ἠκολούθει τὸ γύναιον ἐκεῖνο. Ἐφαναζόμην πῶς θὰ ἐζήτην ἀνα-

ΤΟ ΝΕΟΝ ΘΕΑΤΡΟΝ ΤΗΣ ΑΓΛΗΣ ΕΝ ΒΙΕΝΝῃ.

λύψῃ τὴν ἀμνηχανίαν του μὲ τοὺς βαναύσους τρόπους του, πῶς εἰς τὴν ὁμιλίαν του θὰ ἐτραύλιζε προσπαθὼν καθ' ὅλα νὰ μιμηθῇ τοῦ ὑπηρετᾶς τῶν ξενοδοχείων, πῶς θὰ ἔτρεχε τῇδε κακῆς ὡς πολυάσχολος καὶ ποίας βλακείας θὰ ἔλεγε — καταληφθεὶς ὑπὸ βαθυτάτης ἀηδίας καὶ σιχασίας, ἔλεγον κατ' ἐμαυτόν: „Ἐδῶ ἡ Ἑλλὶς δὲν ἔχει ἀνάγκην νὰ γείνη ζηλότυπος.“

Ἐν τῷ μεταξὺ κατηρχόμεθα βραδέως, ὡς παρετήρησα. Οἱ Παρίσιοι μὲ τὸν θόρυβόν των, μὲ τὴν πυκνὴν καὶ ἀκάθαρτον ἀτμοσφαῖράν των ἤρχοντο ὅλον ἐν πλησιέστερον πρὸς ἡμᾶς.

„Στάσου!“ εἶπον εἰς τὴν Ἑλλιν. „Δὲν εὗρίσκεις, ὅτι ἡ ἀτμοσφαῖρα ἐδῶ εἶναι πνιγηρά;“

„Σὺ δ' ἴδιος ἤθελες νὰ σὲ φέρω εἰς Παρίσιους.“

(ἔπεται συνέχεια.)